

Unikalna identyfikacja pacjenta w szpitalu

Jednym z podstawowych problemów, z jakimi borykają się podmioty lecznicze, jest identyfikacja pacjenta. To pozornie błahe zagadnienie jest w gruncie rzeczy kluczowe w kontekście prawidłowego i efektywnego zarządzania przepływem pacjentów przez podmioty lecznicze. Dodatkowo, właściwa identyfikacja pacjenta zwiększa jego bezpieczeństwo, skracając do minimum pobyt pacjenta w szpitalu.

Wyniki badań prowadzonych na świecie, na przykład w USA [Institute of Medicine of the National Academies, 2006], [Healthcare Distribution Management Association, 2004], Wielkiej Brytanii [Department of Health, 2007], Nowej Zelandii [Davis P., 2001] [Merry AF, Peck DJ, 1995] i Australii [GS1, 2009/2010], pokazują wyraźnie, iż błędy medyczne związane z niewłaściwym podaniem leków stanowią główną przyczynę schorzeń o podłożu jatrogenicznym, a ich źródłem jest najczęściej niewłaściwa identyfikacja pacjenta. Scenariuszy występowania błędów medycznych, a w szczególności tych związanych z trudnością w zakresie ustalenia tożsamo-

Dodatkowo badania przeprowadzone w tym roku w Wielkiej Brytanii, a dotyczące wykorzystania czasu pracy pielęgniarki na oddziale, pokazały, jak palący, choć niewidoczny na pozór, jest to problem [Department of Health, 2007]. Każda z pielęgniarek spędza średnio miesiąc w ciągu roku na poszukiwaniu zagubionego sprzętu, materiałów medycznych lub dokumentów. Każdego dnia około 1/4 wszystkich pielęgniarek w szpitalu szuka karty chorobowej pacjenta lub jego danych laboratoryjnych. Większość z nich jest przekonana że zastosowanie popularnej technologii kodów kreskowych z supermarketu istotnie pomogłoby zlikwidować te problemy. Prawie połowa z nich była również przekonana, że bransoletka z kodem pacjenta na jego nadgarstku istotnie pomoże w jego identyfikacji i pozwoli na zmniejszenie liczby pomyłek w stopniu ponad 50%.

Badania wykazały, że dzięki stosowaniu standardowych kodów kreskowych – sprawdzonych w innych sektorach gospodarczych – można w unikalny sposób identyfikować pacjenta. Kody kreskowe mogą być stosowane na specjalnych opaskach zakładanych na nadgarstek osoby hospitalizowanej. Dodatkowo te kody kreskowe chronią nasze dane osobowe, a także pozwalają na podniesienie efektywności funkcjonowania podmiotów leczniczych. Standardowe kody kreskowe mogą być stosowane przez wszystkie szpitale, których dotyczy nowa Ustawa o działalności leczniczej, nakładająca na podmioty lecznicze obowiązek wprowadzenia kodowanych identyfikatorów dla pacjentów. W przeciwieństwie do innych rozwiązań dostępnych na rynku, standardowe kody kreskowe są sprawdzone, pewne, zgodne z trendami panującymi w Unii Europejskiej oraz polskim prawem. Dodatkowo są one niezależne od technologii.

Rys. 1. Przykładowy kod kreskowy do identyfikacji pacjenta.
Źródło: opracowanie własne.

ści pacjenta, może być wiele. W swoim raporcie: „Właściwy pacjent – właściwa opieka” (ang. „Right patient – right care”), National Patient Safety Agency [National Patient Safety Agency, 2004] wymienia 3 rodzaje scenariuszy:

- leczenie pacjenta odbywa się w niewłaściwy sposób na skutek błędnego powiązania wyników badań z pacjentem (na przykład próbka krwi pacjenta X jest mylona z próbka krwi pacjenta Y, w wyniku czego dochodzi do błędnej diagnozy i nieprawidłowego leczenia obu pacjentów)
- pacjent jest leczony w niewłaściwy sposób w wyniku błędnej komunikacji pomiędzy personelem medycznym lub w wyniku niesprawdzenia zaleceń lekarskich (na przykład podczas zabiegu chirurgicznego dochodzi do usunięcia zdrowego narządu)
- pacjent otrzymuje niewłaściwe leki na skutek błędnej identyfikacji pacjentów (na przykład pacjent J. Kowalski otrzymuje leki, które powinien otrzymać I. Kowalski).

W momencie przyjęcia do szpitala pacjentowi przypisywany jest niepowtarzalny numer przedstawiany w postaci kodu kreskowego. Numer ten umieszcza się na przykład na opasce, którą pacjent podczas całego pobytu w szpitalu nosi na przegubie ręki. Pozostałe informacje dotyczące pacjenta, takie jak nazwisko, wiek, adres, itp. mogą być wprowadzane i aktualizowane w późniejszym czasie (w zależności od nagłości przyjęcia), skracając w ten sposób do minimum czas oczekiwania pacjenta. Numer ten stanowi również odnośnik do wstępnie przygotowanej kartoteki pacjenta, zawierającej wszystkie niezbędne dokumenty z informacjami na temat choroby oraz leczenia. Dokumenty te identyfikowane są numerem pacjenta i mają nadrukowany identyczny kod kreskowy. Lokalizacje pobytu chorego w obrębie szpitala, jak na przykład pracownie RTG, sale operacyjne oraz umiejscowie-

¹ Anna Gawrońska-Błaszczyk, anna.gawronska-blaszczyk@gs1pl.org, tel. 61 850-49-77.

² Będący niekorzystnym dla pacjenta następstwem leczenia.

³ Działająca w Wielkiej Brytanii agencja ds. bezpieczeństwa pacjentów.

nie łóżka (za pomocą numerów lokalizacyjnych GS1) mogą być podobnie identyfikowane za pomocą kodów kreskowych zawierających tak zwany numer lokalizacyjny.

Kod kreskowy na opasce z numerem pacjenta jest skanowany każdorazowo przy podaniu leków lub wykonywaniu dowolnego zabiegu medycznego. W ten sposób możliwa jest weryfikacja, czy właściwy pacjent otrzymał właściwy lek lub czy w stosunku do właściwego pacjenta podjęto terapię zgodną z zaleceniem lekarskim. Dodatkowo specjalnym numerem identyfikacyjnym, przedstawionym w kodzie kreskowym, jest opatrzony personel medyczny, a skanowanie kodu kreskowego z tym numerem pozwala rejestrować informacje na temat osoby, która podała lek konkretnemu pacjentowi.

Zdjęcie przedstawiające opaskę z kodem kreskowym dla pacjenta.
Źródło: zasoby GS1.

Skanując kod pacjenta personel medyczny jest w stanie uzyskać dostęp do danych w kartotece pacjenta gromadzonych w sposób elektroniczny. Wykorzystanie kodów kreskowych umożliwia też automatyczne gromadzenie danych, takich jak: numery seryjne implantów, leków, szczepionek, co pozwala na natychmiastowe odtworzenie historii pobytu pacjenta w szpitalu, a także automatyczną aktualizację stanów magazynowych.

Ze względu na trendy w obszarze e-zdrowia, globalny charakter ochrony zdrowia oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pacjenta, konieczna jest implementacja uzgodnionych i unikalnych rozwiązań.

Globalne standardy, wspólne dla wszystkich uczestników procesu leczenia, są kluczem do identyfikacji i potwierdzania tożsamości pacjentów.

Złożony charakter łańcuchów dostaw sektora ochrony zdrowia w dzisiejszych czasach przemawia za popularyzacją i implementacją standardowych rozwiązań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa uczestników tych łańcuchów oraz zwiększenia efektywności działań przy obniżeniu ich kosztów.

Dzięki standaryzacji danych, ich struktury i sposobu przenoszenia, realna jest szybka i klarowna komunikacja pomiędzy partnerami w łańcuchu dostaw.